

3

“Bibliomedia” Gibi Kurumlardan Kitap Ödünç Alma

Hedef

Öğrenciler, dillerinde ilgilerini çeken okuma malzemesi bulabilmeli ki, okuma motivasyonları ve okuma becerileri gelişsin. Uygun okuma malzemesi bulmak için, örneğin İsviçre’deki “Bibliomedia” gibi uzmanlaşmış kurumların sunduğu olanaklardan yararlanmak mümkündür. Pek çok ülkede bu tür kurumlar vardır ve buralardan farklı dillerde kitaplar uzun süreliğine ödünç alınabilir.

1.–9. Sınıflar

15–30 dk.

Süreç:

- Söz konusu kurumun öğrencilerin ana dilinde sunduğu okuma malzemesi hep birlikte gözden geçirilir. İstenecek kitap ya da metinler seçilir ve sipariş verilir.
- Kitaplar geldikten sonra öğrenciler bunları evlerine götürüp okuyabilirler. 4–6 hafta boyunca ana dil eğitimi dersinde 15–30 dakikalık bir süre ayrılarak öğrencilerin okuma deneyimlerini birbiriyle paylaşması ve karşılıklı tavsiyelerde bulunması için olanak yaratılır.
- İki öğrenci seçilir, bu öğrenciler denetimi üstlenir ve ödünç alınan kitapların iyi ve temiz durumda geri verilmesini sağlarlar.

Açıklamalar:

- Uygun kurumların aranmasında yerel kütüphaneciler veya okul kitaplığından sorumlu öğretmen de yardımcı olabilir.
- Almanya, Avusturya ve İsviçre’deki çeşitli kurumlar hakkında bilgi ve link’ler, Giriş Bölüm 4d’de verilmiştir: “Ülkelere Göre Kitap Ödünç Verme ve Bilgilendirme Kurumları”.

4

Kitaplık Ziyareti

Hedef

Öğrenciler (mümkünse çok dilli) bir kitaplığı ziyaret eder ve okuma malzemesinin ne denli çeşitli olabileceğini görürler. Kitaplık envanteri ve düzenleme biçimi hakkında bilgi edinir, hangi şartlar altında kitap ödünç alabileceklerini öğrenirler. Öğrencilerin kitaplığı bir öğrenme merkezi, çok çeşitli konuda bilgi edinebilecekleri bir başvuru yeri olarak görmeyi de öğrenmesi gerekir.

1.–9. Sınıflar

45–90 dk.

Süreç:

Çoğu kitaplık, okul sınıflarını kabule, kitaplığın olanaklarını tanıtmaya hazırdır. Özellikle daha büyük kitaplıklarda farklı dillerde de kitap ödünç verilir.

Kitaplığa gitmek bütün öğrenciler için alışkanlık haline gelmelidir. Kendilerini gerçekten ilgilendiren okuma malzemesini kitaplıkta bulabilirler. Bu yemek kitabından futbol dergilerine, aşk romanından çizgi romana kadar her şey olabilir. Genellikle kitaplıklarda bilgisayarlar da bulunur, dolayısıyla öğrenciler bilgisayar yardımıyla kendi dillerindeki metinler arayıp bulabilirler.

Açıklamalar:

- Kùltürlerarası kitaplıklar ve çok dilli okul kitaplıkları için bkz. Giriş Bölüm 4d. Okulda çok dilli bir kitaplık oluşturma, ana dil eğitimi öğretmenleri ile örgün eğitimde görev alan sınıf öğretmenlerinin bir arada gerçekleştirmesi için optimal bir ortak projedir; bkz. Giriş, Alt Başlık 4c
- Elbette öğrencilerin çok dilli ya da kùltürlerarası bir kitaplığı bilfiil ziyaret edebilmeleri, orada kendi dillerinde yayınlar bulabilmeleri, ideal çözümdür. Ama bunun mümkün olmadığı yerlerde, sırf kitaplık yok diye kitaplık ziyaretinden vazgeçmek olmaz. Özellikle düşük eğitimli ailelerin çocukları için kitaplıklar yepyeni ve zengin bir dünyaya açılan kapıdır. Ayrıca bir kitaplıkta daima başvuru kitapları da bulunur ve bunlar ana dil eğitimi için de değerlidir.
- Kitaplık ziyareti öncesinde, örgün eğitim öğretmenlerine sorarak öğrencilerin kitaplıktan yararlanma konusunda neler bildiği, ek olarak hangi konuları işlemek gerektiği öğrenilmelidir.
- Ziyaret öncesinde kitaplık yönetimi ile irtibata geçmek ve ziyareti bildirmek önemlidir. Böylece öğrencilerin kendi dillerindeki kitaplar önceden hazır edilir, hatta belki dışarıdan bile getirilebilir. Önemli bir başka husus ise, kitap ödünç alma şartlarını baştan öğrenmektir. Pek çok kitaplık, öğrencilere para almadan kitap ödünç verir.
- Öğrencilerin hepsinin bir kitap ödünç alması sağlanmalıdır. Ödünç aldıkları kitabı sınıfta arkadaşlarına kısaca tanıtılabilmeleri için derste zaman ayırmak gerekir.

5

Kitaplarla Domino Oyunu

Hedef

Kitaplarla da domino oynamak mümkündür. Böylece öğrencilere mevcut kitaplar (mesela kitaplıkta bulunanlar) alışılmamış bir yoldan tanıtılır ya da çocuklar yepyeni kitaplarla (evden getirilen) tanışır.

1.–9. Sınıflar

20–30 dk.

Materyal:

Mümkün olduğunca çok sayıda ve çeşitli kitap, resimli kitap, dergi, vb.

Süreç:

- Kitaplar, her öğrenciye (ya da ikişer-üçer öğrenciden oluşan gruplara) üç ila dört kitap düşecek şekilde dağıtılır. Dağıtım sırasında öğrencilerin yaşı göz önüne alınmalı, henüz başlangıç aşamasında bulunan öğrenciler özel olarak desteklenmelidir. Herkese kitapları tanımaları için sadece beş dakika verilir. Bu süre içinde kitabın kapağına dikkatlice bakarlar, ceketteki metni okurlar ve kitabı karıştırırlar. Kitaplarda belki resimler vardır, belki bir fihrist vardır, kitap bölümlere ayrılmıştır ya da yazarın kısa bir portresine vb. yer verilmiştir. Bu aşamada hedef, öğrencilerin kitapların özelliklerini tanımasıdır, zira oyun sırasında bu özellikleri kullanacaklardır.
- Bu noktaya gelindiğinde öğretmen ortaya bir ilk kitap koyar ve belirlenen özelliklerini kullanarak kitabı betimler. Örneğin şunları diyebilir: “Bu bir fotoğraf kitabı, renkli, konusu ise memleketimizde doğa”. Buna, geleneksel domino oyununda olduğu gibi, uygun bir “taş” eklenir, yani benzer bir ya da birden fazla özellik taşıyan ikinci bir kitap (bkz. aşağıdaki satırlar) birincinin yanına yerleştirilir. Bir kitap eklemek isteyen, o kitabın niçin oraya ait olduğunu açıklamak zorundadır. Seçimini her iki kitapta da aynı olan özelliği göstererek gerekçelendirmelidir; kriterin uygun olup olmadığına grup karar verir. Basit özelliklere de izin vardır (örneğin her